

ANEM

A s o c i j a c i j a n e z a v i s n i h e l e k t r o n s k i h m e d i j a
Association of Independent Electronic Media
Beograd, Takovska 9, tel/fax: + 381 11 322 5852, 3038 384

**SUGESTIJE ZA REGULISANJE PRAVA I OBAVEZA IMALACA DOZVOLA
I PRILAGOĐAVANJE DOZVOLA U PROCESU DIGITALNE TRANZICIJE**

Dozvola za emitovanje programa, shodno Zakonu o radiodifuziji, jeste ovlašćenje čijim dobijanjem njen imalac stiče pravo da posredstvom zemaljskih radiodifuznih stanica, kablovskih distributivnih sistema, satelitskih radiokomunikacija ili na drugi pogodan način, emituje određeni radio i/ili televizijski program namenjen neodređenom broju korisnika. Sastavni deo takve dozvole je i dozvola za radiodifuznu stanicu (dozvola za radio stanicu) koju na zahtev Radiodifuzne agencije, izdaje Agencija za elektronske komunikacije.

Ovakvo rešenje Zakona o radiodifuziji, međutim, ne odgovara arhitekturi lanca digitalnog emitovanja. U toj arhitekturi, usluge multipleksiranja i emitovanja signala ne vrše sami imalci dozvola za emitovanje programa, već to radi operator mreže za multipleksiranje, distribuciju i emitovanje digitalnog televizijskog programa. Operator te mreže, za potrebe prelaska sa analognog na digitalno emitovanje televizijskog programa, biće Javno preduzeće „Emisiona tehnika i veze” na osnovu pojedinačne dozvole za korišćenje radio-frekvencija koju će mu izdati Republička agencija za elektronske komunikacije.

Zbog navedenog, izdate dozvole za emitovanje programa, odnosno dozvole za radiodifuzne stanice koje su njihov sastavni deo, trebalo bi zameniti dozvolama ili ovlašćenjima za pristup multipleksu.

Akcionim planom uz Strategiju za prelazak sa analognog na digitalno emitovanje radio i televizijskog programa u Republici Srbiji, bilo je predviđeno da se mehanizam zamene, odnosno prilagođavanja važećih dozvola za emitovanje programa uslovima digitalnog zemaljskog emitovanja signala, reguliše Pravilnikom o prelasku sa analognog na digitalno emitovanje televizijskog programa i pristupu multipleksu u terestričkoj digitalnoj radiodifuziji, i to na način

koji ne dira u programski aspekt, ne menja servisnu zonu i ne skraćuje rok važenja dozvola. U februaru 2011. godine, tadašnje Ministarstvo za telekomunikacije i informaciono društvo, donelo je ovaj Pravilnik, ali on ne sadrži odredbe koje se tiču konverzije dozvola. Razlog ovom propustu Ministarstva da uredi mehanizam konverzije dozvola, po svemu sudeći, leži u tome što postojeći pravni osnov ne daje jednostavan odgovor na pitanje kako to uraditi.

Naime, Zakonom o elektronskim komunikacijama, u članu 147. stav 2, predviđeno je da dozvole za radiodifuzne stanice, izdate u sklopu dozvola za emitovanje televizijskog programa, prestaju da važe u rokovima utvrđenim aktom o prelasku sa analognog na digitalno emitovanje televizijskog programa, odnosno najkasnije do 4. aprila 2012. godine. S druge strane, po Zakonu o radiodifuziji, prestanak važenja dozvola za radio-stanice po telekomunikacionim propisima, nužno povlači za sobom prestanak važenja dozvole za emitovanje programa u celini.

ANEM veruje da se problem neusklađenosti rešenja Zakona o elektronskim komunikacijama i Zakona o radiodifuziji može najjednostavnije rešiti izmenama dozvola koje bi se sprovele na osnovu međusobnih pregovora i postizanja dogovora imalaca dozvola, Republičke radiodifuzne agencije, Republičke agencije za elektronske komunikacije, Javnog preduzeća „Emisiona tehnika i veze” i Ministarstva za kulturu, informisanje i informaciono društvo, i to na način koji bi podrazumevao da dozvole za radio stanice ne prestaju da važe po telekomunikacionim propisima, odnosno ne prestaju da važe po članu 147. stav 2. Zakona o elektronskim komunikacijama, već ih njihovi imaoци praktično svojom voljom vraćaju u zamenu za pravo na pristup multipleksu i ugovor kojim su to pravo i sva prava i obaveze koje ga prate jasno precizirane i na svima prihvatljiv način regulisane.

Ovakvi pregovori omogućili bi da dozvola za emitovanje programa, kao ovlašćenje čiji imalac ima pravo da emituje program, u konkretnom slučaju posredstvom digitalnih zemaljskih radiodifuznih stanica, odnosno mreže za multipleksiranje, distribuciju i emitovanje digitalnog televizijskog programa operatora Javnog preduzeća „Emisiona tehnika i veze”, ostane na snazi, jer se ne bi stekli osnovi za prestanak njenog važenja iz člana 61. Zakona o radiodifuziji.

Pregovori treba imaoциma dozvola da stave u izgled mogućnosti:

- dobijanja povoljnijih uslova za distribuciju i emitovanje, odnosno za pristup multipleksu Javnog preduzeća „Emisiona tehnika i veze”, tako da dovede do smanjenja troškova emitovanja
- ostanak dozvola za emitovanje programa na snazi, ali i moguće produženje njihovog važenja u skladu sa odredbom člana 59. stav 3. Zakona o radiodifuziji.

Pregovori bi Ministarstvu, odnosno regulatornim telima, omogućili migraciju dozvola u postupku koji ne bi bio ugrožen eventualnim sporovima koje bi pokretali nezadovoljni imaoци dozvola, budući da bi sve izmene bile rezultat pregovora i postignute saglasnosti volja.

Takođe, pregovori bi omogućili ostvarivanje određenih regulatornih ciljeva, odnosno zaštite javnog interesa u situaciji kada se prelaskom na digitalno emitovanje programa menjaju servisne zone imalaca dozvola, tako što bi Republička radiodifuzna agencija mogla da ponudi niže naknade za dozvolu za emitovanje i produženje njenog važenja, u zamenu za:

- prihvatanje odgovarajućih programskih obaveza, a posebno dobrovoljno obavezivanje na odgovarajuće programske kvote programa od regionalnog i lokalnog interesa za područja za koja su originalne dozvole bile izdate, odnosno
- preuzimanje obaveza uzdržavanja od emitovanja programa specifično namenjenih regionalnim, odnosno lokalnim područjima koja nisu bila obuhvaćena servisnim zonama originalnih dozvola.

Na navedeni način, pregovori bi omogućili rešavanje potencijalnih problema koje će kreirati činjenica da će imaoци dozvola, shodno uslovima arhitekture lanca digitalnog emitovanja, pokrивati šire servisne zone od onih koje su bile predviđene na javnim konkursima na kojima su dozvole bile izdavane.

Na posletku, pregovori bi omogućili i da se izbegnu potencijalni sporovi između Javnog preduzeća „Emisiona tehnika i veze” i pojedinačnih imalaca dozvola za emitovanje programa oko uslova za distribuciju i emitovanje, odnosno pristup multipleksu.

Uspešno okončanje pregovora podrazumevalo bi:

- zaključivanje ugovora između imalaca dozvola i Javnog preduzeća „Emisiona tehnika i veze”, kojim bi se na način prihvatljiv za sve strane regulisali uslovi za distribuciju i emitovanje, odnosno pristup multipleksu
- postizanje dogovora o izmenama i izmene programskih elaborata koji se shodno Pravilniku o izdavanju dozvola smatraju sastavnim delom dozvole za emitovanje programa.

Postizanje gore navedenih dogovora, kreiralo bi pravnu situaciju u kojoj bi Republička radiodifuzna agencija, shodno odredbama propisa koji regulišu opšti upravni postupak,

praktično postupajući po zahtevu stranke – samog imaoca dozvole, mogla svojim rešenjem da izvrši zamenu postojećih dozvola.

ANEM poziva Ministarstvo da bez odlaganja razmotri ovaj predlog i otpočne konsultacije sa imaocima dozvola, regulatornim agencijama i Javnim preduzećem „Emisiona tehnika i veze”, kako bi se izbegla opasnost da se proces digitalizacije zaglavi u beskonačnim i neizvesnim sudskim sporovima koji bi mogli da uslede.

Beograd, 24.08.2011.

Za ANEM,

Saša Mirković, predsednik